

พระพรหมญาณ

พระราชพิธี ๔๗ - ๔๘ (พ.ศ. ๒๕๓๑ - ๒๕๓๒)

จำพรรษาที่

วัดวะภูแก้ว ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ประวัติวัดวะภูแก้ว

พ.ศ. ๒๕๒๓ พระสุวรรณ อินทสีโล ได้เดินธุดงค์มาปักกลดโปรดชาวบ้านบริเวณน้ำตกวะภูแก้ว ชาวบ้านเกิดความศรัทธาเลื่อมใส จึงอาราธนานิมนต์ท่านให้สร้างวัดขึ้น ท่านจึงได้นำความไปปรึกษากับ พระอาจารย์คือหลวงพ่อบุญ จาณีย์ ขณะนั้นท่านดำรงตำแหน่งที่ พระชินวงศาจารย์

เมื่อหลวงพ่อบุญได้ฟังคำกราบเรียนจากพระสุวรรณนั้นแล้ว จึงได้ออกไปสำรวจจุดสถานที่แต่ยังไม่ได้ตกลงใจที่จะเลือกบริเวณที่จะสร้างวัด จนกระทั่งชาวบ้านวะภูแก้วมาแสดงความจำนงขอถวายที่ดินของตน เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างวัด และปวารณาตัวที่จะช่วยหลวงพ่อบุญสร้างวัด หลวงพ่อบุญจึงตอบตกลงโดยให้ พระสุวรรณทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักสงฆ์และมีองค์หลวงพ่อบุญเป็นประธานสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๒๔ หลวงพ่อบุญได้มีบัญชาให้พระอาจารย์เจต ทิมาโยโก ผู้ซึ่งเป็นศิษย์จากสำนักวัดป่าศาลวัน มาทำหน้าที่หัวหน้าสำนักแทนพระสุวรรณ ซึ่งลาสิกขาบทไป

พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะศิษย์ของหลวงพ่อบุญที่ทำงานอยู่ที่ป่าไม้เขตนครราชสีมาได้เป็นผู้ดำเนินงานในการติดต่อขออนุญาตกรมป่าไม้ เพื่อใช้พื้นที่ป่าเสื่อมโทรมในเขตป่าสงวนแห่งชาติสูงเนิน เพื่อใช้ก่อสร้างวัด กรมป่าไม้ได้อนุมัติพื้นที่จำนวน ๑๕ ไร่ และยกพื้นที่อีก ๓๐๐ ไร่ ให้แก่กรมการศาสนาเพื่อใช้ทำประโยชน์ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๓๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๓๑ กรมการศาสนาอนุมัติให้วัดวะภูแก้วเป็นวัดโดยสมบูรณ์ มีพระอาจารย์เจต ทิมาโยโก เป็นเจ้าอาวาสองค์แรก และพระราชสังวรญาณ (พุทธ จาณีย์) ขณะนั้นดำรงตำแหน่งที่ พระภิกษุวิมลญาณ เป็นประธานสงฆ์

เนื่องจากเจ้าอาวาสองค์เดิมมรณภาพลง หลวงพ่อบุญได้ทำหน้าที่ประธานสงฆ์และรักษาการเจ้าอาวาส มาเป็นลำดับ จนกระทั่งท่านมรณภาพลง ทางเจ้าคณะจังหวัดโดยพระราชวรญาณ (วิจิตร จิตตทตฺโต) จึงดำริแต่งตั้งเจ้าอาวาสองค์ใหม่เพื่อประสานงานของหลวงพ่อบุญต่อไป จึงมีความเห็นชอบแต่งตั้งพระปลัดกิตติ ตฤขวีโร เป็นเจ้าอาวาสเมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ

๑. ความเป็นมาของศูนย์พัฒนาจิตในความอุปถัมภ์ของพระราชสังวรญาณ (พุทธ จาณีย์)

๑.๑ โครงการอบรมสมาธิครู (อบรมพัฒนาจิต)

พ.ศ. ๒๕๒๗-๒๘ หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา ๑๑ ได้จัดให้มีการอบรมสมาธิครูผู้สอนพระพุทธศาสนาในเขต เพื่อให้ครูสามารถสอนเรื่องสมาธิตามหลักสูตรได้ การจัดอบรมแบ่งเป็น ๒ รุ่น ๆ ละประมาณ ๖๐-๘๐ คน หลักสูตร ๗ วัน โดยจัดที่วัดป่าศาลวัน

พ.ศ. ๒๕๓๑ จัดอบรมสมาธิให้ครูผู้รับผิดชอบงานปลูกฝังคุณธรรมในโรงเรียน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานปลูกฝังคุณธรรมโดยการอบรมพัฒนาจิต การอบรมแบ่งเป็น ๒ รุ่น ๆ ละ

หลวงพ่อเทียนอภิวรคุณ

๙๐ คน หลักสูตร ๗ วัน โดยยังคงจัดที่วัดป่าสาละวัน

พ.ศ. ๒๕๓๒ ดำเนินการจัดอบรมครูผู้รับผิดชอบงานปลูกฝังคุณธรรมและครูผู้สนใจ ๒ รุ่น เนื่องจากศาลาปฏิบัติธรรมที่วัดวะภูแก้วสร้างเสร็จในปีนี้จะย้ายสถานที่อบรมมาวัดวะภูแก้ว

พ.ศ. ๒๕๓๓-๒๕๔๒ ได้จัดอบรมสมาธิครูผู้สอนวิชาพระพุทธศาสนาปีละ ๑ รุ่น รุ่นละ ๗ วัน โดยจัดที่วัดวะภูแก้วตลอดหลักสูตร และจัดการอบรมผู้บริหารสถานศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารฯ และครูทั่วไปอีกหลายรุ่น

๑.๒ โครงการอบรมพัฒนาจิตนักเรียน

พ.ศ. ๒๕๓๓ ครูโรงเรียนขามทะเลสอวิทยา อำเภอขามทะเลสอ จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเคยผ่านการอบรมสมาธิครู และได้ผลในด้านการพัฒนาตนเองเป็นอย่างดี มีความประสงค์จะขยายผลไปสู่ นักเรียน จึงได้ประสานงานให้หน่วยศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ๑๑ จัดหลักสูตรอบรมนักเรียนให้ จึงได้เริ่มอบรมพัฒนาจิตนักเรียนรุ่น ๑ เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๓ และได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึง ปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๔๒)

๑.๓ โครงการวัยรุ่นยุคใหม่ห่างไกลยาบ้า

พ.ศ. ๒๕๔๐ โรงเรียนหนองกรดวัฒนา อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ได้มาประสานงานให้จัดโครงการเพื่อช่วยนักเรียนกลุ่มหนึ่งซึ่งติดยาบ้า กลุ่มนักร้องเป็นนักเรียนที่เคยผ่านการอบรมพัฒนาจิตมาแล้ว และเกิดจิตสำนึกที่ดี จึงมีความต้องการเลิกยาบ้า และได้ชักชวนเพื่อนคนอื่น ๆ ให้มาเลิกยาบ้าด้วย จึงได้ขอความร่วมมือไปยังศูนย์วิจัยอนามัยชุมชน มหาวิทยาลัยมหิดลและโรงพยาบาลสูงเนิน ซึ่งส่งข้าราชการมาร่วมเป็นวิทยากรในการอบรมนักเรียนในเรื่องยาเสพติด

๑.๔ โครงการอบรมพัฒนาจิตข้าราชการสังกัดอื่น

วัดวะภูแก้วได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยราชการอื่น นอกเหนือจากครูและนักเรียนในการอบรมพัฒนาจิตเพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางานได้แก่ ข้าราชการตำรวจ (ตำรวจภูธรภาค ๓ และกองบัญชาการศึกษา กรมตำรวจ) ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

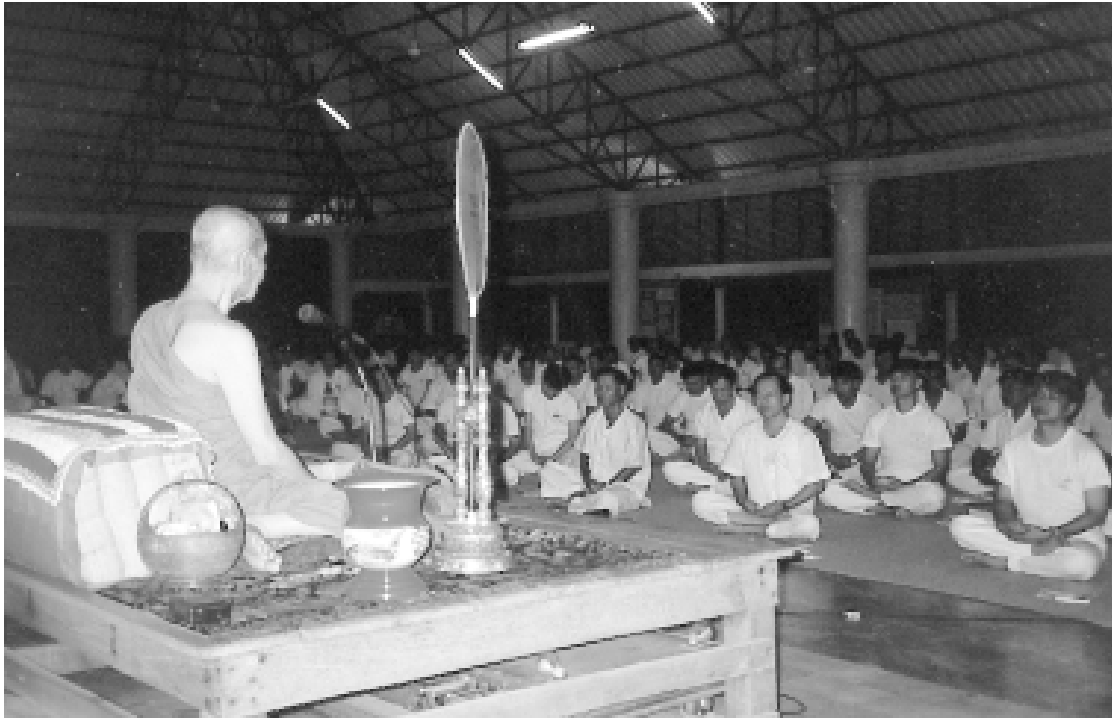
๑.๕ โครงการพัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ กระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทรวงศึกษาธิการได้เลือกวัดวะภูแก้วเป็น “ศูนย์พัฒนาจิตเฉลิมพระเกียรติ กระทรวงศึกษาธิการ จังหวัดนครราชสีมา” โดยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ดร.สุวัฐ ศิลปอนันต์) ได้มาเป็นประธานในการเปิดศูนย์ฯ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๒

๒. หลักสูตรการอบรม

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างสมาธิกับชีวิตประจำวัน
๒. ประโยชน์ของสมาธิในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

Handwritten signature or mark.



หลวงพ่อกศนในโครงการอบรมพัฒนาจิต ณ วัดวะภูแก้ว

- ๓. หลักการฝึกสมาธิตามแนวพระพุทธศาสนา
- ๔. หลักธรรมในพระพุทธศาสนา เช่น ศีล ๕, กรรม, อิทธิบาท ๔ ฯลฯ
- ๕. พุทธประวัติและประวัติพระอรหันตสาวก

๓. ผลเชิงปริมาณ

๑. การอบรมที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ จนถึงปัจจุบัน (ธันวาคม ๒๕๔๒) ได้ผลเชิงปริมาณดังนี้

อบรมนักเรียนนักศึกษา	๑๘๖	รุ่น	จำนวน	๕๙,๑๗๙	คน
อบรมครู	๒๓	รุ่น	จำนวน	๓,๓๐๕	คน
อบรมข้าราชการตำรวจ	๑๖	รุ่น	จำนวน	๓,๑๘๖	คน
อบรมสามเณร	๑	รุ่น	จำนวน	๑๕๑	รูป

๔. ผลเชิงคุณภาพ

ผู้ผ่านการอบรมประมาณ ๘๐ % ขึ้นไปมีผลดังนี้คือ มีการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมที่เห็นได้ชัดเจน เช่น ลด ละ เลิกอบายมุข มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานและครอบครัวมากขึ้น เกิดคุณธรรม เช่น ความกตัญญู ความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ฯลฯ มีความเลื่อมใสศรัทธาในพระพุทธศาสนามากขึ้น เห็นประโยชน์ในการปฏิบัติธรรม และนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

หลวงพ่อเทียน

ปลูกฝังคุณธรรมให้เด็ก ๆ

- ปลูกฝังนิสัยเด็กรุ่นใหม่ให้มันเข้าใจเรื่องศาสนาให้มันถูกต้อง •

หลวงพ่อบรรณเด็ก ๆ ระดับมัธยม ปลูกฝังนิสัยเด็กรุ่นใหม่ให้เขาเข้าใจเรื่องศาสนาให้ถูกต้อง ว่ากันโดยทั่ว ๆ ไปแล้ว แม้คณะสงฆ์เราก็เข้าใจเรื่องศาสนาไม่ถูกต้อง เอากันเพียงแค่ว่านักปฏิบัติ พุทฺโธ สัมมาอรหันต์ ยุกหนอนพองพอง ท่านยังพูดเรื่องสมาธิไม่ตรงกัน ถ้าใครมีประสบการณ์หรือศึกษามา ทุกด้านทุกมุมเกี่ยวกับพระศาสนา จะมองเห็นได้ชัดเลยว่าคณะใดสอนกันแบบใด หรือปฏิบัติแบบใด และเพื่ออะไร บางสำนักสอนเอาเรื่องสะกดจิตเข้ามาแทรก บางสำนักสอนแล้วกลายเป็นคนทรงวิญญานซึ่ง ไม่ใช่เรื่องของพระพุทธศาสนา

เล่นกับพวกเด็ก ๆ นี้เราได้ข้อมูลมาเยอะ คือเด็กมันยังไม่ได้ท่องตำรามาแล้วมันโกหกเราไม่เป็น พอให้นั่งบิ๊ป พอเราถามว่าเป็นอย่างไร นั่งสมาธิ ถ้าใครเป็นอย่างไร มันจะบอกว่าเป็นอย่างนั้น ๆ ๆ ไปเลย อย่างดีมันก็ถามว่า เมื่อเป็นอย่างนี้อันนี้เรียกว่าอะไรเท่านั้น

แล้วอีกอย่างหนึ่ง เราไปเล่นกับเด็กนี้มีแต่ให้กับให้ เราไปเที่ยวเทศน์สอนผู้หลักผู้ใหญ่ คล้าย ๆ กับว่า เราไปหากินกับคนใหญ่

..พวกเด็ก ๆ เขาสนใจอยู่ แต่ว่าบางทีผู้ให้การอบรมนี้มันไม่สัมพันธ์กับการศึกษาของเขา มีแต่มีแนวโน้มให้เขาทำงานการในหน้าที่ แล้วไปเข้าวัดนั่งสมาธิภาวนา แต่พวกเรา ทำอย่างไรนักศึกษาเขาจึงจะ รู้ตัวว่าเขากำลังฝึกสมาธิอยู่ในห้องเรียน เวลาเขาเรียนนั้นแหละ ทำอย่างไรเขาจึงจะเข้าใจว่าเขากำลังฝึกสมาธิอยู่ นี่ปัญหาใหญ่ของพวกเราอยู่ที่จุดนี้ แล้วอันดับต่อไป ผู้ใหญ่ ทำอย่างไรจึงจะเข้าใจหรือยอมรับว่าการทำงานคือการฝึกสมาธิ นี่ถ้าหากว่าเราสามารถทำความเข้าใจในสองจุดนี้ได้ คนทั้งหลายจะไม่ เบื่อหน่ายต่อการฝึกสมาธิ เพราะว่ามันมีแนวโน้มไปในทางที่สร้างพลังจิต สร้างพลังสมาธิ สร้างพลังสติปัญญาเพื่อสนับสนุนธุรกิจอันเป็นเรื่องชีวิตประจำวัน

เด็กพุทธเด็กคริสต์ภาวนาร่วมกัน

- เด็กพุทธภาวนา “พุทฺโธ” เด็กคริสต์ภาวนา “เยซุ” จิตสงบเหมือนกัน •

หลวงพ่อบริการที่จะนำมาเล่าสู่ท่านทั้งหลายฟัง เพื่อเป็นแนวทางพิจารณา โรงเรียนอัสสัมชัญเขานำเด็กนักเรียนมัธยม ระดับ ม.๔ ม.๕ ไปฝึกสมาธิที่วัดวะภูแก้ว อำเภอสูงเนิน เด็กที่ไปฝึกสมาธินั้นมีทั้งเด็กชาวคริสต์ เด็กชาวพุทธ หรือบางทีอาจจะมียุทธศาสนิกชนไปด้วย พอถึงเวลาจะปฏิบัติสมาธิก็มีการไหว้พระ สวดมนต์กันตามขนบธรรมเนียม แล้วมีการกราบ มีการไหว้ แล้วก็มีการสวดมนต์ ก่อนอื่นก็ให้คำเตือนเด็ก ๆ ทั้งหลายว่า พระเจ้าของแต่ละบุคคลอยู่ที่ใจของตน ๆ ถ้าผู้ใดมีพระเจ้าอยู่ในใจ กราบลงที่ใดก็ถูก พระเจ้าของตัวเอง เด็กกราบหมดทุกคน

หลวงพ่อเทียน

ที่นี้พอถึงเวลาสวดมนต์ เอ้า! ชาวพุทธสวด อิติปิโส สวากขาโต สุปฏิปันโน ชาวคริสต์สวดมนต์ตามแบบฉบับของศาสนาของตนเอง ที่นี้ชาวพุทธเราก็สวดอิติปิโส ของเขาก็สวดตามสูตรของเขา สวดไปที่ตรงโน้นบ้างตรงนี้บ้างตามที่เขาเรียนมา พอถึงเวลานั่งสมาธิภาวนา ชาวพุทธภาวนาพุทโธ ชาวคริสต์ภาวนานึกถึงพระเจ้าของตัวเอง แล้วเด็กทุกคนก็นั่งสมาธิร่วมกัน ทั้งเด็กชาวพุทธ ชาวคริสต์

พอปฏิบัติสมาธิผ่านไปประมาณชั่วโมงเศษ ๆ พอสังเกตเห็น เด็กชาวพุทธกับเด็กชาวคริสต์ก็หันหน้าเข้ามาคุยกัน แล้วมาถามกันว่า “เธอภาวนาระลึกถึงพระเจ้าของเธอ จิตของเธอเป็นอย่างไรบ้าง” เด็กชาวพุทธถามเด็กชาวคริสต์ เขาก็บอกว่า “ฉันภาวนานึกถึงผู้แทนพระเจ้าของเรา คือพระเยซู ฉันก็บวชกรรมภาวนา เยซู ๆ ๆ พอบวชกรรมภาวนาไปมันมีอาการเคลิ้ม ๆ เหมือนกับจะง่วงนอน เสร็จแล้วจิตก็วูบลงไปนั่งสว่าง รู้ ตื่น เบิกบาน มีความสุข ความสบาย มีปีติ กายเบาจิตเบา กายสงบจิตสงบ มีปีติ มีความสุขอย่างบอกไม่ถูก ซึ่งในชีวิตไม่เคยพบกับความสงบและความสุขอย่างนี้เลย แล้วเธอละ เธอเป็นชาวพุทธ เธอภาวนาอะไร” “ฉันก็ภาวนาพุทโธ ๆ ๆ ของฉัน เพราะพระเจ้าของฉันก็คือพระพุทธเจ้า ฉันก็นึกถึงพระเจ้าของฉัน” “เมื่อเธอนึกถึงพระเจ้าของเธอแล้วจิตของเธอเป็นอย่างไร” เด็กชาวพุทธก็บอกว่า “ในเมื่อนึกถึงพระเจ้าของฉันคือพุทโธ ๆ จิตของฉันก็สงบลง พอสงบลงไปแล้ว ก็รู้ ตื่น เบิกบาน สว่างไสว”

“อ้าว! ทำไมมันเป็นเหมือนกัน” เด็กก็เลยเกิดความสงสัย พอเสร็จแล้วก็มาถาม แล้วต่างคนก็ต่างเล่าความเป็นไปของจิตของตนเองให้อาจารย์ฟัง อาจารย์ท่านก็บอกว่า คำที่เราบวชกรรมภาวนาอยู่นั้นมันเป็นแต่เพียงคำพูด เป็นแต่เพียงอารมณ์จิต เราท่องบวชกรรมภาวนาเพื่อให้จิตสงบเป็นสมาธิ เมื่อจิตสงบเป็นสมาธิแล้ว สมาธิเป็นสังขารมีหนึ่งเดียว ใครจิตสงบเป็นสมาธิแล้วจะเป็นแตกต่างกันไม่ได้ ต้องเป็นอย่างเดียวกัน คือจิตสงบนิ่ง รู้ ตื่น เบิกบาน มีปีติ มีความสุขอย่างเดียวกันหมด ไม่มีแตกต่างอันนั้นคือสังขารความจริง

ที่นี้เด็กชาวคริสต์ก็บอกว่า เอ้า! ถ้าอย่างนั้นพระเจ้าของเธอกับพระเจ้าของเราก็องค์เดียวกันซิ ถ้าว่าโดยคุณธรรมก็เป็นองค์เดียวกัน คือ จิตรู้ ตื่น เบิกบานเหมือนกัน แต่ถ้าโดยชื่อ โดยภาษาสมมติบัญญัติแล้วก็เป็นคนละองค์ นี่ข้อมูลที่ได้มาจากเด็กต่างศาสนาแต่ไปทำสมาธิภาวนาร่วมกัน ในขณะเดียวกันสถานที่แห่งเดียวกัน อาจารย์เดียวกันสอนคืออาจารย์จันทร์ เขมสิริ อดีตเจ้าอาวาสวัดวชิราราม กรุงเทพมหานคร ท่านไปควบคุมรายการอยู่นั้น

เพราะฉะนั้น ในเมื่อเรามาอาศัยข้อมูลดังที่กล่าวนี้ ถ้าพิจารณาให้ชัดแล้ว คำบวชกรรมภาวนาแต่ละอย่างนั้นเป็นแต่เพียงอารมณ์จิต เป็นแต่เพียงสิ่งรู้ของจิต สิ่งระลึกของสติ ใครจะบวชกรรมภาวนาแบบไหนอย่างไรก็ได้ เพราะฉะนั้น หลวงพ่อไปเทศน์ที่ไหน เพื่อแก้ข้อข้องใจบรรดานักปฏิบัติทั้งหลาย มักจะไปข้องใจอยู่ว่าภาวนาพุทโธดีไหม สัมมาอรหังดีไหม หรืออุบหนอบพองหนอดีไหม แล้วก็ข้องใจกัน ตัดสินใจไม่ลง ไม่ทราบว่าจะเอาแบบไหน ดังนั้นจึงได้เล่านิทานเกี่ยวกับการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าให้ฟังก็มาแย้งกันอยู่ตรงนี้